

ת"צ 29384-10-20
בפני כבוד השופטת אלמגור

בבית המשפט המחוזי בתל אביב- יפו

י"א שבט תשפ"ב, 13/01/2022 החלטה
תיק 29384-10-20
ש' שושנה אלמגור
לתיק.
*** נחתם דיגיטאלית ***

המבקש:
אלון פרנס, ת.ז. 042262659
ע"י ב"כ עוה"ד דוד פורר
ממשרד פורר, לוי, אורגד ושות'
משד' רוטשילד 140, תל אביב
טל': 03-5057000 פקס': 03-5057007

- נ ג ד -

המשיב:
בנק אגוד לישראל בע"מ ח.פ. 5200186499
ע"י ב"כ עוה"ד שרון לובצקי הס ואח'
ממשרד עמית פולק מטלון ושות', עורכי דין
מרחוב ראול ולנברג 18, בית APM, בניין D
רמת החייל, תל אביב 6971915
טל': 03-5689000 פקס': 03-5689001

ובעניין:
בנק ישראל, הפיקוח על הבנקים
ע"י ב"כ מפרקליטות מחוז תל אביב (אזרחי)
דרך מנחם בגין 154 (בית קרדן), תל אביב 6133301
טל': 073-3736222 פקס': 02-6468005

עמדת מאסדר

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 3.11.2021, מתכבד בזאת הפיקוח על הבנקים שבבנק ישראל (להלן: "הפיקוח") להגיש עמדתו, במסגרת ההליך שבכותרת.

וזוהי עמדת המאסדר

1. בעקבות מגפת הקורונה שפרצה בישראל בחודש מרץ 2020 והשלכותיה על הכלכלה העולמית והמקומית בכלל ועל לקוחות הבנקים בפרט, משקי בית ובעלי עסקים נקלעו לקשיים כלכליים. קשיים אלה התבטאו, בין היתר, בירידה בהכנסות, אשר הובילה לקושי בהחזר ההלוואות שנטלו טרם פרוץ המגפה.
2. ימים ספורים לאחר שהתבררו היקפי המגפה והשלכותיה, ומתוך רצון לסייע למשקי הבית והעסקים להתמודד עם השינוי הדרסטי שנכפה עליהם, המערכת הבנקאית החלה לאפשר דחייה של תשלומי הלוואות, תוך שהפיקוח על הבנקים מעודד זאת, בין השאר באמצעות הבהרות והתאמות חשבונאיות.
3. על פי תיאור הדברים בכתבי הטענות שהגישו הצדדים, במסגרת זו, המשיב 1 (להלן: "בנק אגוד") פנה אל קהל לקוחותיו בהצעה להקפיא את תשלומי המשכנתא במתווה הבא: הסכום שהוקפא יישא ריבית בשיעור של פריים מינוס 0.5% וההלוואה הנוספת תיפרס לאורך תקופה אותה יבחר הלקוח (להלן: "מתווה אגוד - מרץ").

4. במקביל לפעילות העצמאית של כל בנק מול לקוחותיו ולצורך מתן פתרונות בתקופה מורכבת זו ועל מנת לסייע ללקוחות הבנקים להתמודד עם הקשיים התזרימיים בעקבות השלכות המשבר ולייצר וודאות לציבור הרחב לגבי אפשרויות דחיית התשלומים, הודיע הפיקוח על הבנקים על מתווה מקיף לדחיית תשלומי הלוואות, שאומץ על ידי המערכת הבנקאית.
5. מתווה הפיקוח (שצורף כנספח 5 לתגובה לבקשה שבכותרת), אשר כאמור אומץ על ידי כל הבנקים, פורסם לציבור בהודעת הפיקוח מיום 7.5.2020 (להלן: "מתווה הפיקוח - מאי"). במסגרת ההודעה צויין, בין היתר, כי המתווה מציג את תנאי המינימום בדחיית ההלוואות וכל בנק רשאי להרחיב את המתווה לטובת לקוחותיו ולבקשתם. למען שלמות התמונה יצוין, כי המתווה אף הורחב והוארך בהמשך לטובת הציבור הישראלי.
6. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד, התבקש הפיקוח על הבנקים להביע עמדתו, בין היתר, לעניין תחולת מתווה הפיקוח - מאי על הקפאות של הלוואות שעשו הבנקים בהתאם לבקשות לקוחות, בתקופה הקודמת לפרסום ההודעה אודות המתווה האמור. כן התבקש המאסדר להביע דעתו בשאלה, האם במקרה זה היטיב בנק אגוד עם המבקש בתנאי ההלוואה במסגרת מתווה אגוד - מרץ.
7. במענה לשאלת בית המשפט הנכבד יובהר, כי מתווה הפיקוח - מאי הנו מתווה שגובש על ידי הפיקוח על הבנקים ואומץ על ידי המערכת הבנקאית, כך שלא נעשה במקרה זה שימוש בכלי אסדרה מחייב.
8. כמו כן, המתווה נועד לחול החל ממועד פרסומו ואילך. בהקשר זה יצוין, כי במסגרת גיבוש המתווה על ידי הפיקוח מול המערכת הבנקאית, לא נדונה האפשרות של החלת המתווה רטרואקטיבית, כך שיחול על לקוחות שכבר ביקשו וקיבלו דחייה בתשלומי המשכנתא, קודם לפרסומו, ואף לא נדונו עם המערכת הבנקאית המשמעויות של החלה רטרואקטיבית כאמור.
9. לאור המתואר לעיל, נראה כי ההשוואה בין תנאי ההטבה שניתנו לתובע בחודש מרץ 2020 לבקשתו, במסגרת מתווה אגוד - מרץ ובין ההטבות שגובשו במועד מאוחר יותר, בחודש מאי במסגרת מתווה הפיקוח - מאי, מתייתרת.

מיטל בסלי-דובדבני, עו"ד
פרקליטות מחוז תל-אביב (אזרחי)